

ŽEROTÍN

63

září 2022
ročník XIX
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

OBSAH:

Starosta obce informuje - Čtyřleté volební období je u konce - Staré žerotínské zvyky a obyčeje -
Dětský den - Hodové slavnosti - Posezení u táborového ohně - Glosář

Naši letošní prvňáčci

Periodický tisk územního samosprávného celku • Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01, IČO 00299758 •
Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce mobil: 724 738 032 • email
redakce: red.zpravodaj@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora
nezasahujeme.

Uzávěrka příštího čísla: 30. 11. 2022

Starosta obce informuje

Poděkování

V sobotu 25. června 2022 se v naší obci uskutečnil „Dětský den“, kde pořadatelem byl TJ Sokol Žerotín ve spolupráci s obcí. Rovněž i posezení u táborového ohně, kde pořadatelem byl TJ Sokolem Žerotín, které proběhlo v pátek 2. září 2022. Srdečně děkuji za zorganizování těchto dvou akcí.

V sobotu 30. 7. 2022 se v naší obci

uskutečnila již tradiční hodová oslava zakončená v neděli slavnostní hodovou mší v kapli Sv. Marty.

Poděkování patří všem, kteří celé hodové odpoledne, večer a následnou mši v neděli připravili.

Třídění odpadu v obci

Děkuji občanům za třídění odpadu v obci. Celkem bylo v naší obci za období od 1. 4. 2022 – 30. 6. 2022 vytríděno toto množství v tunách:

Papír	2,070 t
Plast	2,140 t
Sklo	0,797 t
Kovy	0,110 t
Nápojový karton	0,062 t

Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu proběhne 8. října 2022 od 7:00 hod. Místo sběru bude jako obvykle vyhlášeno 15 minut před jeho začátkem.

Čtyřleté volební období je u konce

Ano. Je tomu tak. Zdá se, že to není tak dávno, kdy jsme přicházeli do předsálí našeho kulturního domu, abychom vhodili volební lístek do urny při příležitosti konání voleb do obecního zastupitelstva. Čas letí jako splašený a v těchto dnech budeme opět stát před otázkou, komu dát svůj hlas. Bývá dobrým zvykem na konci volebního období ohlédnout se za ním a zhodnotit je. Proto jsem se zeptal starosty obce, Roberta Venského, jak on ze své pozice hodnotí období od minulých voleb k těm dnešním.

Pane starosto, s jakými představami jste tenkrát do funkce starosty obce nastupoval a jaká byla realita? Tušil jste, co všechno vás čeká? Představy byly samozřejmě velké, ale bohužel realita úplně někde jinde. Asi každý, kdo nastoupí na nějakou podobnou funkci je velice překvapen, co všechno to obnáší. S pohledu běžného občana se to zdá, jako vcelku jednoduchá věc. Bohužel tomu tak zdaleka není a velice děkuji za tuto další zkušenost. Je to především sa-

mozřejmě práce s lidmi, ale také s úřady. S těmi je to někdy jako boj z větrnými mlýny. Stále něco požadují a vyhovět jim není vůbec jednoduché. Pokud ovšem něco potřebujete, nezbyvá ve většině případů, než jim vyhovět.

Funkce starosty není srovnatelná s pozicí třeba ředitele nebo majitele podniku. Ten si může své spolupracovníky vybrat, zatímco členové zastupitelstva jsou občany voleni. I rozdělení funkcí v zastupitelstvu podléhá hlasování mezi jeho členy. Jaká byla mezi členy zastupitelstva spolupráce?

To máte pravdu, ale je to především o lidech a jejich přístupu. Z mého pohledu byla spolupráce se členy zastupitelstva na dobré úrovni. Podařilo se získat ne malé množství finančních prostředků na opravy kulturních památek místního významu, ale třeba také na rekonstrukci tělocvičny nebo z programu zaměstnanost. Tímto bych chtěl celému zastupitelstvu poděkovat za jejich práci v tomto volebním období, za jejich konstruktivní a i občas kritický po-

hled na spravované záležitosti.

V obci proběhlo několik významných investičních akcí. O které šlo a jak se je podařilo zvládnout?

Hned na počátku volebního období se řešil průtah obcí a s tím i výstavba nové dešťové kanalizace a následně i chodníky na straně u kaple. Ty se řešily výměnou stávajícího povrchu. Za travnatými pásy se jednalo o investiční akci obce, a kde se vozovka dotýkala chodníků, byla to investiční akce v rámci Olomouckého kraje. Na výstavbu nové dešťové kanalizace se obec podílela jen částečně. Samozřejmě se tato akce neobešla bez problémů, ale vše se podařilo vyřešit a věřím, že ke spokojenosti nás všech. V rámci objízdných tras také byly opraveny novým povrchem v celé šíři dvě místní komunikace. Jsou to spojnice na obec Újezd a komunikace u Hospodářského družstva Strukov a to bez finanční účasti obce.

Jako další velká investiční akce obce určitě byla rekonstrukce tělocvičny. Ta spočívala v zateplení střechy nad sálem, dále pak ve vý-

měně obložení a podlahy, ale také byla provedena výměna elektroinstalace a svítidel. I zde to nebylo zcela jednoduché, řešil se zejména problém s nerovností pod původní podlahou, která musela být nejprve vyrovnaná, aby mohla být položena podlaha nová. Na tuto akci jsme získali dotaci, která byla ve výši 1 508 373 Kč.

Další a poslední významnou investiční akcí bylo nepochybně zasítování parcel pro výstavbu 12 rodinných domů a výstavba komunikace. Tam se obec podílela finančně v plné výši, ale dá se očekávat, že vložené finanční prostředky budou vráceny zpět do rozpočtu obce při prodeji stavebních parcel. V současnosti probíhá ještě kolaudace a pozemky budou připraveny k prodeji ke konci letošního roku.

Během celého období proběhlo také spoustu drobných investičních akcí, na které byly získány dotace. Jako příklad uvedu restaurování „kříže v lukách“, kdy na tuto akci jsme získali z programu památkové péče Olomouckého kraje v roce 2020 dotaci ve výši 35 150 Kč. V letošním roce byl také podpořen projekt opravy soklu včetně římsy na místní kapli ze stejného dotačního titulu částkou 15 000 Kč. Také byla získána dotace na nádoby na separovaný odpad.

Jaké další investice jsou připravovány a v jakém jsou stádiu?

V současnosti je to tolik diskutovaná smíšená stezka pro chodce a cyklisty, kterou jistě všichni potřebujeme a už dávno měla být. Je stále na stavebním úřadě již od loňského září a vypadá to, že již velmi brzy získá očekávané stavební povolení. Již se pomalu otevírají možnosti ze SFDI na získání dotace, o kterou jsme nemohli díky absenci stavebního povole-

ní žádat v uplynulém roce.

Je také připraven projekt nového veřejného osvětlení, které má nahradit stávající, kde uložení kabelu se plánuje právě pod již zmiňovanou smíšenou stezkou. Počítá také s tím, že bude solárními světly osvětlena cesta ke hřbitovu a hřbitov samotný, dále pak u bytovky a ulička v domkách a cesta za Hospodářským družstvem. V současnosti leží na stavebním úřadě a čeká se na doplnění některých náležitostí ze strany projektanta. Tou poslední a také velmi významnou investicí je zcela nepochybně výstavba nového pavilonu mateřské školy na školní zahradě. V současnosti se doladují některé prvky v projektové dokumentaci, které po nás ještě vyžaduje stavební úřad.

Jak se obec vyrovnávala s nelehkým obdobím týkajícím se covidové pandemie?

Byla to samozřejmě nová zkušenost, se kterou jsme se ještě nikdo z nás doposud nesetkal. U nás na úřadě jsme si tím covidem prošli všichni a také většina obyvatel naší obce. Z toho začátku to bylo opravdu nepředvídatelné. Byly uzavřeny města Litovel a Uničov. Paní účetní se po dobu 14-ti dní vůbec nedostala na úřad a vše jsme spolu řešili telefonicky. Podařilo se nám zprovoznit vzdálenou správu pro přístup k jejímu počítači. Dnes bychom to zvládli podstatně lépe. Nebyly také dostupné ochranné prostředky jako například latexové rukavice či roušky, ty si naši občané z počátku šili doma a také je přinesli do místního obchodu pro ostatní obyvatele obce, ale třeba i tolik potřebná dezinfekce. Co se nám podařilo z počátku sehnat (rukavice, dezinfekce), tak jsme dodali do místního obchodu, aby bylo zajištěno alespoň to nejnnutnější z po-

travin. Škola byla uzavřena, zakázány kulturní akce a uzavřeny sportoviště. V té době jsme získaly dotaci na rekonstrukci tělocvičny, takže jsme se směle pustili do ní a tím pádem jsme žádnou akci nemuseli rušit.

Už od jara letošního roku je zřejmé, jakým obrovským problémem je enormní zvýšení cen energií? Má obec plán, jak se tím vyrovnat?

Obec si výběrovým řízením ještě před enormním zdražením vybrala nového dodavatele plynu a elektřiny a následně zafixovala sazby na tři roky. Je to společnost Amper Market, což je člen skupiny Bohemia Energy. Bohemia Energy sice ohlásila úpadek společnosti a zákazníci přešli do režimu poslední instance, ale Amper Market stále ještě funguje a energii dodává za smluvných podmínek. Fixace nám bude končit koncem roku 2023. Stejně podmínky má i ZŠ a MŠ. Nicméně až nám fixace skončí, zdražení energií se určitě nevyhneme.

Již v minulosti jsme provedli spoustu energetických opatření. Vyměnili jsme osvětlení v tělocvičně, kde jsme stávající svítidla v počtu 20 ks a příkonu 500W na kus nahradili 20 ks Led svítidly s příkonem 90W na kus a možností jejich stmívání a také jsme ji zateplili. V kapli byla nahrazena nevhodná akumulární kamna topnými koberečky na lavicích, kde teplo působí přímo na sedící. Byly nově také naistalovány dva infrapanely, jeden z nich se nachází u harmonia a druhý u stolu pana faráře. Úspora je již nyní okolo 80%. V uličce u křížku k novým stavebním parcelám byly zrekonstruovány tři lampy a doplněna čtvrtá chybějící, kde jsme nahradili tři žárovky o výkonu 150W novými Led s příkonem 33W a osvětlení nové pro

stavení parcely je realizováno. Led svítidly o příkonu 28W v počtu 8ks. Dále máme připraven nový projekt veřejného osvětlení s částečným využitím pro solární lampy, takže úspora, pokud se jej podaří včas realizovat, určitě oproti stávající spotřebě bude. V bytech nad kulturně společenským zařízením byly vyměněny již dosluhující plynové kotle za nové kondenzační. Ty sice peníze do rozpočtu obce neušetří, ale pomohou ušetřit jejím obyvatelům. Projekt nové mateřské školy počítá s využitím tepelného čerpadla se solárními panely, které budou dodávat energii k okamžité spotřebě. Určitě by se dalo zlepšovat i dále, protože situace není příznivá a dá se předpokládat, že to lepší nebude. Již asi většina z nás obdržela vyúčtování elektrické energie a plynu, a každý proto zcela jistě přemýšlí, kde by se dalo ušetřit.

Jaká je spolupráce mezi jednotlivými subjekty obce? Družstvo, Škola, školka, Sokol?

Z mé strany to bude jednostranná odpověď, zde by bylo dobré se také zeptat ostatních. Ale za sebe mohu konstatovat, že dobrá. S paní ředitelkou školy a školky nyní společně řešíme nový projekt školky. Aktivně se zapojují při ře-

šení různých technických otázek souvisejících s novým projektem. Co se týká Sokola Žerotín, tam se společně snažíme organizovat různé akce a to zejména pro děti. V loňském roce na podzim proběhla společná výstava, mikulášská nadílka v minulosti a spousta dalších akcí. S družstvem také nemáme žádný problém, vycházíme si vzájemně vstříc.

Jak se rozvíjí kulturní a společenský život obce?

Co se týká kulturního a společenského života v obci tak tam výrazně pokulháváme za ostatními. V jiných obcích je spousta různých spolků a i aktivních jednotlivců, to bohužel u nás není. Faktem je to, že covid nám spoustu akcí zrušil, ale i tak jsme příliš aktivní ani před ním nebyli. Máme výborné zázemí v naší obci, které nám mohou ostatní závidět a jde jen o to jej plně využít a aktivně se zapojit.

Co bude čekat nové vedení obce v následujícím volebním období?

Zde bude potřeba navázat na to, co je již z větší části připraveno. Bude se hlavně jednat o prodej stavebních pozemků a získat tak investované prostředky zpět do obecní pokladny. Dále bude třeba

žádat o finanční prostředky z dotačních titulů na stavbu smíšené stezky pro chodce a cyklisty v obci a získat finanční podporu na rekonstrukci veřejného osvětlení. Připravit projekt cyklostezky na obec Pňovice a Hnojice a dané projekty realizovat. Získat finanční prostředky na již připravený projekt nové MŠ a realizovat výstavbu. Samozřejmě bude potřeba řešit spoustu jiných záležitostí, která se vyskytnou v průběhu následujícího volebního období, jako například konec fixace cen energií, a spoustu dalších věcí souvisejících s vedením obce a nástrahami každodenního života.

Na závěr našeho rozhovoru, co byste vzkázal spoluobčanům?

Vzhledem k tomu, že se blíží volby v naší obci, tak aby občané přišli k volbám a pomohli svým hlasem vybrat schopné zastupitele, kteří předešlé nastínění úkolů dotáhnou do zdárného konce. Dále pak poděkovat všem občanům, za vstřícný přístup a popřát hodně sil a pevné zdraví do dalších let.

Pane starosto, děkuji za rozhovor

Jiří Němec

STARÉ ŽEROTÍNSKÉ ZVYKY A OBYČEJE II.

/zvyky a obyčeje při sklizni plodin/

**Ing. František Hejnar
Olomouc 2010**

Žerotínské zlato

Množství technických vynálezů v druhé polovině 19. století umožnilo lepší zpracování cukrovky a tím i její lepší využití. Byli to především čeští cukrovarníci a strojní inženýři, kteří zdokonalili rezačky

a jiná strojní zařízení v cukrovarrech, což mělo vliv i na podstatné snížení ceny cukru. Rostla i spotřeba cukru úměrně se stoupající spotřebou kávy.

S rozvojem cukrovarnictví však úměrně klesala i výroba a cena

obilovin. Důsledkem byla první obilnářská krize za první republiky. Z „žitných“ žerotínských gruntů se za obiloviny již tolik netržilo. Hlavním zdrojem příjmů v hospodářství se postupně stávala cukrovka...A hospodáři si jí začali

„více hledět“. A tak se žerotínské „žitné“ grunty postupně měnily na grunty „bílé“.

Změny se projevíly i v tržbách. Tak na příklad v roce 1968 tržilo žerotínské družstvo za metrák pšenice již pouze 147 Kč, za metrák cukrovky 25 Kč! Hektarový výnos u pšenice v tomto roce činil 42,6 metráků, u cukrovky 527 metráků! Celková sklizeň obilovin obnášela 12 577 metráků, u cukrovky 68 540 metráků. Za všechny obiloviny družstvo utržilo 1 848 819 Kč, za cukrovku 1 713 500 Kč! Finanční přínos za cukrovku se v tomto roce již vyrovnal tržbám za všechny obiloviny!

I pěstování cukrovky se však po roce 1989 dostalo do krize. Ve světě se snížila spotřeba cukru a na trzích zvítězil třtinový cukr. Dnes se z bývalých výměr cukrovky osévá pouze nepatrná část. Na Hané zůstaly pouze tři cukrovary. Celkové tržby zemědělců zaostávají a žerotínské grunty chátrají...

V řepě

Svatá Voršola /21. 10./ jini nasekla. Mlh bývalo až až „plózkama se fest vyorávala cokrufka. Nádenice a divke jo vetřisale na hromádke. Potom si dale něco pod kolena, klekle k hromádkám a řepákama nat okrajovale“.

Hromádky řepy se dělávaly vždy dvě vedle sebe a řepa se do nich kladla bulvami dovnitř a natí ven. Okrájená řepa se házela na uhrabané místo mezi ně. Na kuželovité zelené hromádky i na okrájené hromádky cukrovky, bílé zářící na tmavém podkladě, bával pěkný pohled. Zvláště po dešti...

Když se na poli objevily řady bílých hromádek, přijížděli pacholci s koňmi a řepu řepnými vidlemi nakládali do vozů. Ty měly přední

klanice sepnuté řetízky, vpředu i vzadu „šubre“, dvoje desky a nad nimi ještě „náplatke“. Když byl vůz plný, tak se fůra nad náplatky ještě obrovňovala řepami, aby jí do špičky co nejvíce vešlo.

Horší potom bývalo vyjet... Když bylo namoklo, tak kola zapadala až po nápravy... To potom měla co dělat i dobrá pára silných koní... „E pobočáke nekde praskale“. Stačilo však vyjet na polní cestu... Potom již to šlo... Hůře bývalo, když se uvízlo. To potom bylo nadávání! „A cokrufka bývala proklínána, že ji bel čert dložen!“

Pacholci si proto museli „po trochách“ navozit řepu ke zpevněné cestě, aby na ní mohli fůry dorovnat. „To ale jož bévala toplovaná práca a taková peplačko neměle rádi ani pacholci, ani hospodári.“ Když bylo po řepách a pole byla zorána, obyčejně napadl i první sníh. V dědině již bávalo ticho. Všichni se tlačili k teplým kamnům... Začaly přásky...

Od řepáku k ořezávačům a vyorávačům

Práce při sklizni cukrovky byly snad pro ženy o něco lehčí, než při sklizni obilovin. „Ale nezmrazilo se o nich“. Práce s řepou se často protahovaly až do začátku listopadu, kdy už svatý Martin přijížděl na bílém koni. Hromádky vyorané řepy potom často zapadaly sněhem, jindy zase při práci přšelo nebo slušně mrzlo. A tak si „robe“, řepáky okrajující chrást cukrovky, vytrpěly své. Nepomáhaly ani „teply kabáte, deke a vlnáke“, ve kterých byly ženské „cely zachomlany“.

Je zajímavé, že se při „okrajování cokrufke“ v Žerotíně nikdy neuplatnily srpy – kosáky, které se na Hané rozšířily hlavně po druhé světové válce. Těmi se

pracovalo hlavně na statcích nebo při brigádách.

„Zmrzáni“ u hromádek cukrovky odstranil až nový způsob sklizně cukrovky, nazývaný „pomritzký“. Rozšířil se za okupace a po druhé světové válce. Při novém způsobu sklízel nůž – „řepák“ nahradil nůž s drátovým košíčkem, upevňovaným na hůlce. To už byla práce veselejší. Při této sklizni se již řepná pole nezelenala hromádkami řepy, ale zbělela řádky okrájených bulv. Býval pěkný pohled na skupinku družstevnic, které ořezávaly skrojky a házely je na posád, který byl hned odvážen k silážování, aby se řepa mohla vyorávat. Bílé skrojené bulvy v pravidelných řádcích se potom sbíhaly až někde pod hradbou hor Nízkého Jeseníku. Lány zčernaly až po vyorání cukrovky, jejím sházení na hromádky a odvozu.

Tímto způsobem se řepa sklízela až do šedesátých let. Práci při sklizni měly usnadnit podobně jako při sklizni obilovin – kombajny. Ty první, sovětské /SKEM/, pracující na principu vyorání bulvy i s chrástem a následným skrojením, se příliš neosvědčily. „Pokusničilo“ se s nimi v šedesátých letech. Teprve sklízeče, napodobující „pomritzký“ způsob sklizně, byly zavedeny do praxe. Ořezávače, tažené traktorem, řepy nejdříve skrojovaly a chrást dopravovaly na vedle jedoucí přívěs, tažený traktorem. Vyorávače různého typu pak řepu vyorávaly a dopravovaly na vedle jedoucí přívěs. Teprve od sedmdesátých let 20. století lze proto mluvit o úplné mechanizaci sklizně cukrovky a odstranění lidské dřiny.

Vážení a skladování řepy

Před novodobou zástavbou severní části Žerotína, se rozkládal za

stavením číslo 40 rozsáhlý sad, oplocený drátěným plotem. V jejím rohu, těsně vedle nové kovárny, stávala stará žerotínská váha na cukrovku. Byla to nízká, dehtovým papírem zakrytá chatka, svým průčelím obrácená k silnici. Po druhé světové válce měla zaobedněné okenice a byla zarostlá lopuchy a chřastím. Kdysi to bývalo poslední stavení na této straně vesnice.

Po zvážení se cukrovka za váhou i skladovala. Ukládala se zde do „pryzem“ krechtů. Největší provoz zde býval od října do Vánoc. Za první republiky musela stará váha z dob Rakouska – Uherska ustoupit nové váze u „Jánečka“.

Nová váha byla postavena uničovským cukrovarem a byla již dokonalejší. Byl to univerzální typ váhy, který byl stavěn i v okolních vsích. V Hnojicích takový typ váhy stával v blízkosti hnojického hájku. Váha měla již zastřešený most a prostor pro vážného byl vytápěn kamny. Pod sedlovou střechou, krytou eternitem, byla umístěna malá půda, přístupná „sklopce“ z vážného prostoru.

Místnost pro vážného i most váhy byly podsklepeny.

K váze se přemístil i prostor pro přechodné skladování cukrovky. I u této váhy bývaly „pryzmy“ řepy, kterou cukrovar podle potřeby odvážel ke zpracování. Za války a po druhé světové válce začala

váha chátrat. Rolníci byli nuceni řepu odvážet na nádraží ve Střeni, nebo přímo do cukrovarů. V šedesátých letech 20. století musela váha ustoupit nové zástavbě.

Odvoz chrástu při sklizni řepy (nahore), okrajování řepy (dole)

Dětský den

V sobotu 25. června 2022 uspořádala Tělocvičná jednota Sokol Žerotín na místním hřišti dětský den. Děti měly možnost si vyzkoušet velké množství soutěžních disciplín jako např. lukostřelba, střelba ze vzduchovky, shazování plechovek, šipky, hod míčkem na cíl či spirála. Zlatým hřebem byl závod v jízdě na kole, kdy byly

děti rozděleny do několika věkových kategorií, od kterých se odvíjela náročnost a délka dráhy, a kácení Májky. Děti byly za své výkony odměněny. Večer pak proběhl táborák.

Účast dětí na akci byla hojná, a to i díky pěknému počasí, a doufáme, že se jim odpoledne líbilo a užily si ho.

Závěrem bych touto cestou chtěl jménem našeho spolku poděkovat všem, kteří se podíleli na organizaci dětského dne, panu Daliboru Pavlitovi a hospůdce U Turistů za sponzorský dar a obci Žerotín za spolupráci a technickou podporu celé akce.

Tomáš Hrubý, starosta T. J. Sokol Žerotín

Hodové slavnosti

O víkendu 30. a 31. července 2022 se u příležitosti svátku svaté Marty, která je patronkou naší obce, uskutečnily hodové slavnosti. V sobotu byly zahájeny hody na místním hřišti tradičním turnajem čtyř mužstev v malé kopané „O Putovní žerotínskou klobásu“. Ovšem zpočátku byla účast velmi slabá (prakticky sestávající ze skalních fanoušků), a to zejména kvůli deštivému počasí. I přes tyto nesnáze však hráči splnili, co slíbili v pozvánce, tedy hráli „za každého počasí“. Ovšem v průběhu odpoledne se počet účastníků zvyšoval a večerní zábava s DJ dosahovala hodnot srovnatelných s předchozími lety. Otázku, zda v tom hrálo roli zlepšení počasí a že přestalo pršet

nebo výzva starosty obce, aby se lidé nenechali odradit a přišli se podívat, ponechám bez odpovědi. Pro nízký zájem byla počínaje letošním rokem zrušena soutěž o nejlepší hodový koláček.

Kromě malé kopané bylo v sále kulturně společenského zařízení pro děti i dospělé připraveno nafukovací planetárium se zajímavým programem. Dále mohly děti vyzkoušet lezeckou stěnu, skluzavku, skákací hrad, lukostřelbu a dětský kolotoč. Lidé se mohli občerstvit jak specialitami z udírny (cigáro, kabanos, sekaná, bůček, kýta), tak letos po dlouhé době i makrelami a zapít to Litovlí či Kofolou.

V neděli dopoledne se pak

uskutečnila tradiční mše svatá, kterou celebroidal P. Petr Janíček, rodák z naší obce a toho času kaplan ve farnosti v Uherském Brodě. Stejně jako v minulém roce, i letos během mše sprchlo. Účastníci, kteří se nevešli do kaple, poslouchali pod improvizovaným přístřeškem, který byl před kaplí instalován. P. Janíček přítomné jistě zaujal nejen svými rétorickými dovednostmi a charismatem, ale především poselstvími, které si měli odnést ze mše do svých praktických životů. Průběh mše byl prodchnut zpěvem dětské scholy. Po mši následovalo agapé a děti se mohly vydovádět ve skákacím hradě.

*Tomáš Hrubý, kronikář obce
Žerotín*

Posezení u táborového ohně

Tělocvičná jednota Sokol Žerotín uspořádala v pátek 2. září 2022 v areálu místního rybníka posezení u táborového ohně u příležitosti začátku nového školního roku. Počasí se vydařilo (stejně jako celá akce), účast byla nadprůměrná. Chtěli bychom tímto poděkovat všem, kteří se podíleli na organizaci této akce – jak z řad naší jednoty, tak obce.

Tomáš Hrubý, starosta T. J. Sokol Žerotín

Svoz kovošrotu

Tělocvičná jednota Sokol Žerotín a Základní škola a mateřská škola Žerotín pořádají v sobotu 1. října 2022 sběr kovového odpadu. Po deváté hodině bude obcí projíždět traktor s vlečkou. Prosíme případné dárce kovového odpadu, aby nedávali sběr před dům, ale označili svůj dům fáborkem, případně jiným způsobem.

Lístky s touto informací včetně fáborků k označení budou dodány do poštovních schránek společně

s hlasovacími lístky pro volby do zastupitelstva obce, tedy nejpozději 20. září.

Všem, kteří přispějí, tímto děkujeme.

Tomáš Hrubý, starosta T. J. Sokol Žerotín

Marie Slimaříková, ředitelka ZŠ a MŠ Žerotín

Významné osobnosti naší obce

Před pár lety jsem začal s Janem Hubáčkem, Jiřím Vránou a Tomášem Hrubým připravovat obsáhlejší brožuru o historii i současnosti Žerotína. Z realizace zatím sešlo, nicméně kapitola s názvem „Významné osobnosti naší obce“ byla takřka hotová. Postupně tedy, alespoň na stránkách zpravodaje Žerotín, představíme především ty, kteří již nejsou mezi námi. Jako prvního jsem vybral pana Jaroslava Krejčího. Možná i proto, že jsme se osobně znali a on mě pozval na svou chalupu do Rychlebských hor a bylo to ten-

krát moc milé a podnětné setkání. Bohužel, netušil jsem, že první a poslední...

Profesor PhDr. Jaroslav Krejčí, CSc.

Profesor PhDr. Jaroslav Krejčí, CSc. se narodil 24. května 1932 v Žerotíně v rodině stavebního dělníka. Vychodil místní základní školu. V roce 1951 maturoval na reálném gymnáziu v Uničově. V letech 1951-1956 absolvoval filosofickou fakultu Palackého university v Olomouci, obor dějepis-český jazyk. V roce 1956 až 1957

učil dějepis a češtinu na průmyslové škole v Kopřivnici. V letech 1957 až 1960 byl vedoucím kabinetu dějepisu na Krajském ústavu pro další vzdělávání učitelů v Ostravě. Od roku 1960 do 1969 byl odborným asistentem filosofie na Pedagogické fakultě v Ostravě, v roce 1968 a 1969 byl vedoucím katedry filosofie. 1. dubna 1965 obhájil kandidaturu věd a filosofie na Universitě Karlově v Praze.

Vědeckou a publikační činnost soustřeďoval k problematice determinace komponentu struktury světového názoru, sociologie mlá-

deže a dialogu mezi pluralitou světových názorů, hlavně vztahu mezi dialogickým marxismem a křesťanstvím. Před a hlavně v roce 1968 se angažoval v zápase za demokratizaci a autonomii politického života v Československu. Po vstupu vojsk Varšavské smlouvy byl označen za revizionistu a filosofa s protisocialistickými názory. Ze strany vedení fakulty byl podroben ostré kritice dokonce od osob, které považoval za své přátele. Nakonec byl označen za jednu z hlavních postav kontrarevoluce na Ostravsku. Jako

PhDr. Jaroslav Krejčí CSc. (*24. 5. 1932 Žerotín – †10. 12. 2006 Olomouc)

mnoho jiných i on za své otevřené názory a prodemokratické postoje zaplatil. Byl z působení na Pedagogické fakultě vyloučen a byl nucen žít se jako dělník na Dole Trojice, jako pomocný topič v kotelně, závozník, řidič nákladních aut, autojeřábník aj. S ním byli samozřejmě postiženi manželka a obě děti. Dcera například nesměla studovat na gymnáziu v Orlové. Režimu bylo jasné, že se profesor Jaroslav Krejčí ani za této situace nedá zlomit.

V listopadu 1973 byl zatčen a odsouzen nejprve krajským soudem ke dvěma a půl roku vězení, v září 1974 pak Nejvyšším soudem ke dvěma a půl roku nepodmíněně pro podvracení republiky. Vězněm byl ve věznicích v Ostravě, v Praze na Pankráci a v Plzni na Borech. Ani tady nezapřel svou profesi a zajímal se o vězeňský argot, muklovská úsloví, říkánky, bonmoty a vtipy. Což si pečlivě zapisoval.

Z vězení byl propuštěn 21. května 1976. Po odpykání trestu okamžitě napsal stížnost poslancům Národního shromáždění a prezidentu republiky Gustavu Husákovi na neoprávněné věznění. Neú-

spěšně. Nadále byl ovšem pronásledován a sledován STB. Když v lednu 1977 podepsal Chartu 77, státní bezpečnost mu sdělila, že mu vyřídí potřebné dokumenty k vystěhování z ČSSR. Řekli mu, že jde o jednu z variant řešení, bylo zřejmé, že dalších možností mnoho není a všechny jsou spojeny se sledováním STB a hrozbou dalších pobytů za branami věznice. Tedy pokud by nerezignoval na své přesvědčení a politické názory. Vystěhování z Československa bylo v tu chvíli určitým východiskem v nelehké životní situaci Jaroslava Krejčího a on ji využil. V červnu 1977 zamířil s celou rodinou do Rakouska.

Ve Vídni pak získal místo učitele na universitě a začal se zabývat životem a dílem Jana Amose Komenského, což bylo jeho osudové téma, kterým se v emigraci důsledně zabýval. Jeho studie vzbudila oprávněnou pozornost, takže mu bylo nabídnuto místo vědeckého pracovníka na Pedagogickém institutu v německé Bochumi. Studoval problémy mírového soužití v atomárním a bipolárním světě dialogické kultury a identity Čechů a Němců. A také felicitolo-

gie, nauky o lidském štěstí a radosti ze života. Z Bochumi přešel na universitu v Ostanbrücku, kde působil jako vědecký pracovník v oblasti dokumentace informačního centra pro otázky míru, historických pramenů a literatury. Své studie publikoval německy.

Po roce 1990 navázal osobní kontakty s kolegy ve své původní vlasti a zúčastňuje se především komeniologických symposií v Praze, Brně, Bratislavě a Krnově.

Když v roce 1997 odešel do důchodu, rozhodl se vrátit zpátky do vlasti. Nechal si zrekonstruovat chalupu v obci Nové Vilémovice u Javorníku, kde pak žil a tvořil. Učil na Ostravské universitě, pořádal semináře a kolokvia o politických změnách po roce 1989. Vydal několik publikací o J. A. Komenském, O češství a evropanství a cyklus filosofických a sociologických přednášek. Vše uzavřel životním odkazem s názvem Dialog s nepřitelem.

Zemřel 10. prosince 2006 v Olomouci.

Glosář

Asi v tom nejedu sám. Nejspíš jsem staromilec a příliš mi nejdou pod fousy novoty, které zahlcují český jazyk.

Nemám nic proti novým slovům, pro která čeština nemá svůj výraz. Třeba smajlík. Smajlík navíc i pěkně zní. Ale proboha proč se nám cpou do češtiny slova, která už v češtině máme?

Už nejedeme na dovolenou do letovisek, ale máme destinace a resorty. Místo průvodců či delegátů

máme animátory. Já měl dlouho za to, že animátor je profese při výrobě animovaných filmů. Ale to není všechno. Místo vzdělávání máme edukaci. Už neposлуcháme rozhlasové pořady, ale jsou z nich podcasty a to jen proto, že si je můžeme nahrát respektive pustit kdykoliv díky moderní technice. Nevím – nahrávka je pro mě nahrávka a žádný podcast, navíc slovo, které se mi nelíbí. Dříve ti nejbohatší bývali magnáti a uhlo-

baroni, dnes jsou to oligarchové. Hezké slovo jako je vyprávění nebo příběh nahrazuje jakýsi narativ a už nechodíme do prodejny s vystaveným zbožím, ale navštěvujeme showroom. A nejvíc mě rozčiluje, že muže s přirozenou autoritou a šarmem nahrazuje alfa samec. Ti, kteří náš jazyk zaplevelují těmito novotami, jsou pro mě alfa blbci.

Jiří Němec